

ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ”
Навчально-науковий інститут права та безпеки імені князя Володимира Великого

МАУП

Кафедра національної безпеки

Затверджую:
Директор Інституту безпеки

Сергій ЛІСАВЕНКО
“ ” 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Національної безпеки

Протокол № 1 від 07.08.2025 р.

Заст. зав. кафедри

Іван СЕРВЕЦЬКИЙ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА У СКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ»

Спеціальності: **256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»**

Спеціалізація: _____

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

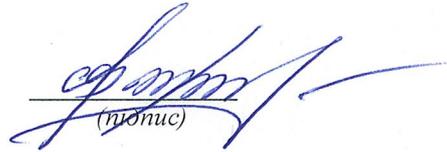
Гончарук Владислав Леонідович - Кандидат юридичних наук, Доцент кафедри національної безпеки

(підпис)

Викладач:

Гончарук Владислав Леонідович - Кандидат юридичних наук, Доцент кафедри національної безпеки

(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри національної безпеки

Протокол № 1 від «07» 08 2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Економічна безпека у складі національної безпеки
Шифр та назва спеціальності	КЗ Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	7 кредита/210 год Лекції : 34 Семінарські заняття: 36 Самостійна робота студентів: 140
Терміни вивчення дисципліни	III семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/assets/files/kafedra/nacbezpeka/sylabus-b/vstup-do-specialnosti-nacionalna-bezpeka.pdf

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Гончарук Владислав Леонідович	
Науковий ступінь	Кандидат юридичних наук
Вчене звання	
Посада	Доцент кафедри національної безпеки
Дисципліни, які викладає НПП	Економічна безпека у складі національної безпеки
Напрями наукових досліджень	Економічна безпека
Посилання на реєстри ідентифікаторів науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9627-9530 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=KumjBYcAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	
Контактний тел.	
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/nacionalna-bezpeka/goncharuk.html

1.1 Анотація курсу.

Курс «Економічна безпека у складі національної безпеки» є обов'язковою навчальною дисципліною для здобувачів першого бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 256 Національна безпека за окремими сферами забезпечення і видами діяльності. Дисципліна вивчається протягом третього семестру загальним обсягом 7 кредитів ЄКТС. Розподіл навчального часу передбачає 34 години лекційних занять, 36 годин семінарських занять та 140 годин самостійної роботи здобувачів. Вивчення цієї освітньої компоненти формує у здобувачів розуміння економічної безпеки як базової умови державної стійкості, що забезпечує здатність фінансувати публічні функції, гарантувати соціальну стабільність та підтримувати обороноздатність.

1.2 Предмет вивчення курсу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних підходів, управлінських механізмів та правових норм, що регулюють суспільні відносини у сфері захисту економічних інтересів держави. Дисципліна охоплює аналіз типових загроз економічній сфері, логіку їх ідентифікації та оцінювання дестабілізаційних чинників. Окрему увагу приділено детермінантам тінізації економіки як загрози національній безпеці та інструментам державної політики щодо її детінізації.

1.3 Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти фундаментальних знань щодо ролі державної політики у протидії економічним ризикам та дестабілізаційним чинникам. Курс спрямований на набуття здобувачами фахових компетентностей, необхідних для ідентифікації потенційних загроз, уразливостей економічної системи та розроблення обґрунтованих пропозицій щодо їх нейтралізації.

1.4 Завдання: поглиблене засвоєння здобувачами розуміння економічної безпеки як базової умови державної стійкості, здатності фінансувати публічні функції, забезпечувати соціальну стабільність і обороноздатність; ідентифікація типових загроз економічній сфері, логіки їх виявлення та первинного оцінювання наслідків, а також розуміння ролі державної політики у протидії дестабілізаційним чинникам; формування здатності аналізувати та оцінювати детермінанти тінізації економіки як загрози національній безпеці держави; застосування сучасних методів та інструментів детінізації економіки України, а також синтезування спектра заходів реалізації політики детінізації під час здійснення професійної діяльності; сприяння захисту економічних інтересів держави шляхом ідентифікації потенційних загроз, уразливостей та дестабілізаційних чинників економічній безпеці держави; здійснення моніторингу підозрілих фінансових операцій та розроблення обґрунтованих пропозицій щодо їх нейтралізації і вдосконалення механізмів забезпечення економічної безпеки.

1.5 Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни:

Пререквізити:

«Правознавство». Дисципліна є базовою, оскільки розуміння фундаментальних правових категорій, системи нормативно-правових актів та інституційних механізмів функціонування держави дозволяє коректно застосовувати правові

інструменти забезпечення економічної безпеки та реалізовувати політику детінізації економіки в межах чинного законодавства.

«Логіка». Зв'язок зумовлений тим, що опанування законів і форм правильного мислення, а також набуття навичок аргументації та аналізу створює методологічну основу для ідентифікації економічних ризиків, оцінювання дестабілізаційних чинників та розроблення обґрунтованих управлінських рішень щодо нейтралізації загроз.

«Вступ до спеціальності "Національна безпека"». Взаємозв'язок полягає у тому, що зазначений курс формує системне розуміння національних інтересів, стійкості держави та загроз економічного характеру, а також підходів до аналізу ризиків і державного управління, що є необхідним для поглибленого вивчення економічної безпеки як ключової компоненти національної безпеки.

Постреквізити:

1.6 Програмні компетентності (загальні (ЗК); спеціальні (СК)):

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Забезпечено дисципліною через формування фундаментальних знань про сутність і структуру економічної безпеки, розуміння специфіки професійної діяльності фахівця у сфері захисту економічних інтересів держави, а також засвоєння ключових управлінських і правових механізмів протидії дестабілізаційним чинникам.

СК3. Здатність демонструвати та використовувати знання з теорії національної безпеки, виявляти та аналізувати загрози економічній, політичній, інформаційній, воєнній, соціальній та іншим напрямкам життєдіяльності держави. Курс безпосередньо формує здатність ідентифікувати, аналізувати та оцінювати загрози саме економічній безпеці, розуміючи їх взаємозв'язок та руйнівний вплив на інші сфери функціонування держави та суспільства.

СК5. Здатність оцінювати стан безпеки особистості, суспільства та держави в окремих сферах забезпечення національної безпеки або видах діяльності на основі положень теорії безпеки щодо окремих сфер забезпечення національної безпеки та виду діяльності. Реалізується шляхом опанування здобувачами методології оцінювання стану захищеності державних інтересів через призму економічних індикаторів, критеріїв стійкості та фінансової стабільності.

СК6. Здатність описувати і оцінювати безпекові процеси і явища в регіональному та національному середовищі, систематизувати оперативно-тактичну інформацію щодо сфер системи національної безпеки. Забезпечується через набуття навичок систематизації інформації щодо тінізації економіки, моніторингу фінансових процесів та оцінювання відповідних безпекових явищ на макроекономічному рівні.

СК7. Здатність визначати основні властивості об'єктів безпеки в окремих сферах забезпечення національної безпеки і видах діяльності. Вивчення курсу дозволяє здобувачам визначати специфічні властивості об'єктів економічної безпеки (фінансова, банківська, податкова, митна системи тощо) та ідентифікувати їх ключові уразливості перед зовнішніми та внутрішніми викликами.

1.7 Очікувані результати навчання (ПРН)

ПРН9. Формулювати та аналізувати основні напрями політики забезпечення національної безпеки, включаючи основні пріоритети національних інтересів в державі, загрози національній безпеці та їх класифікацію за сферами людської діяльності, основи забезпечення національної безпеки в основних сферах життєдіяльності. Досягається через ґрунтовний аналіз державної політики у сфері

детінізації та захисту економічних інтересів, уміння здобувачів визначати економічні пріоритети держави та класифікувати відповідні загрози.

ПРН11. Оцінювати стан безпеки особистості, суспільства та держави за окремими сферами забезпечення і видами діяльності на основі положень теорії безпеки окремих сфер забезпечення національної безпеки і видів діяльності. Забезпечено курсом, оскільки здобувачі навчаються застосовувати теоретичні підходи для практичної оцінки стану економічної захищеності держави в умовах дії дестабілізаційних факторів.

ПРН12. Планувати та організовувати професійну діяльність в окремих сферах забезпечення національної безпеки та видах діяльності для забезпечення безпеки окремої сфери і виду діяльності держави та організації. Формує здатність фахівця коректно організовувати управлінську та аналітичну діяльність, спрямовану на нейтралізацію загроз економічній сфері та мінімізацію ризиків.

ПРН13. Аналізувати та упорядковувати основні властивості об'єктів безпеки окремих сфер забезпечення національної безпеки і видів діяльності та здійснювати класифікацію загроз об'єктам безпеки, класифікацію та ранжирування джерел загроз і вразливостей безпеки. Дисципліна надає необхідний інструментарій для структурованої класифікації та ранжирування джерел економічних загроз, виявлення уразливостей у фінансово-економічній системі держави.

ПРН15. Характеризувати складові системи забезпечення безпеки за окремою сферою забезпечення національної безпеки і видом діяльності, включаючи повноваження і функції суб'єктів, їх основні завдання, контроль за здійсненням ними заходів забезпечення національної безпеки. Розкривається через детальне вивчення ролі, повноважень та функцій інституцій сектору безпеки і оборони, а також фінансових та контролюючих органів у забезпеченні економічної безпеки держави.

ПРН22. Вміти аналізувати та оцінювати детермінанти тінізації економіки як загрози національній безпеці держави, застосовувати сучасні методи та інструменти детінізації економіки України, синтезувати спектр заходів та підходів реалізації політики детінізації під час здійснення професійної діяльності. Цей результат є одним із ключових фокусів курсу і повністю забезпечується через глибокий аналіз причин тінізації, методів її оцінювання та практичних інструментів реалізації політики детінізації в Україні.

ПРН23. Сприяти захисту економічних інтересів держави в межах своєї компетенції шляхом ідентифікації потенційних загроз, уразливостей та дестабілізаційних чинників економічній безпеці держави, моніторингу підозрілих фінансових операцій, а також розроблення обґрунтованих пропозицій щодо їх нейтралізації та вдосконалення механізмів забезпечення економічної безпеки. Формується через практичне засвоєння механізмів фінансового моніторингу, здатність виявляти підозрілі операції та розробляти обґрунтовані управлінські рішення щодо протидії економічній дестабілізації.

2. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЗАГРОЗ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Тема 1. Економічна безпека як базова складова національної безпеки України

Тема спрямована на формування у здобувачів концептуального розуміння сутності економічної безпеки, її місця і ролі у загальній системі національної безпеки. У процесі опанування теми здобувачі засвоюють базовий понятійно-категоріальний апарат, ключові принципи забезпечення економічної незалежності та критерії оцінки економічної стійкості держави.

Тема 2. Національні економічні інтереси: сутність, класифікація та механізми захисту
Опанування теми дозволяє здобувачам зрозуміти природу національних економічних інтересів, їх взаємозв'язок із життєво важливими інтересами суспільства та особистості. Розглядаються пріоритетні напрями державної політики щодо забезпечення реалізації економічних інтересів в умовах глобалізації та посилення конкурентної боротьби на світових ринках.

Тема 3. Загрози економічній безпеці: типологія, джерела та методи ідентифікації
Тема формує здатність виявляти потенційні та реальні загрози економічній системі держави, класифікувати їх за рівнем небезпеки, спрямованістю та сферою походження. Вивчення спрямоване на опанування методології первинного оцінювання наслідків впливу дестабілізаційних чинників на стійкість економіки.

Тема 4. Критерії та індикатори оцінювання рівня економічної безпеки
Вивчення цієї теми покликане забезпечити здобувачів знаннями про систему макроекономічних показників, індикаторів та їх порогових значень, що об'єктивно характеризують стан економічної безпеки. Тема формує навички здійснення моніторингу, діагностики економічних процесів та інтерпретації статистичних даних для виявлення кризових тенденцій.

Тема 5. Державна політика у сфері забезпечення економічної безпеки
Тема спрямована на засвоєння стратегічних і тактичних підходів державного управління до мінімізації економічних ризиків. Здобувачі вивчають нормативно-правові основи функціонування економіки та концептуальні документи стратегічного планування, що регламентують захист економічної сфери та підтримують збалансований розвиток.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНІ СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Тема 6. Фінансова безпека як визначальний елемент економічної стійкості
Тема дає можливість засвоїти сутність фінансової безпеки, зрозуміти природу ризиків у бюджетній, борговій, валютній та грошово-кредитній сферах. Розглядаються інституційні та управлінські інструменти підтримки фінансової стабільності, збалансованості державних фінансів і захисту від зовнішніх фінансових шоків.

Тема 7. Інвестиційно-інноваційна безпека та технологічний розвиток
Опанування теми розвиває розуміння ролі інвестицій та інновацій у забезпеченні довгострокової конкурентоспроможності національної економіки. Увага фокусується на загрозах технологічного відставання, інструментах стимулювання сприятливого інвестиційного клімату та захисті інтелектуальної власності.

Тема 8. Зовнішньоекономічна та митна безпека держави
Тема формує уявлення про ризики поглибленої інтеграції національної економіки у світовий економічний простір, проблеми експортно-імпоротної залежності та захисту внутрішнього ринку від недобросовісної конкуренції. Вивчення спрямоване на аналіз митно-тарифних та нетарифних механізмів забезпечення економічної безпеки.

Тема 9. Енергетична і продовольча безпека у структурі економічних інтересів
Тема спрямована на формування цілісного бачення ресурсної незалежності держави, диверсифікації джерел постачання енергоносіїв та забезпечення фізичної і економічної

доступності продовольства для населення. Розглядаються механізми попередження криз, спричинених дефіцитом критично важливих ресурсів.

Тема 10. Демографічна та соціально-економічна безпека

Вивчення теми забезпечує усвідомлення впливу людського капіталу, міграційних процесів та рівня життя населення на економічний потенціал та стійкість держави. Розглядаються соціальні детермінанти економічної безпеки, проблеми нерівності доходів та механізми державного запобігання соціально-економічним кризам.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА АНТИКОРУПЦІЙНА БЕЗПЕКА

Тема 11. Тіньова економіка: сутність, причини та масштаби поширення

Тема допомагає сформувати у здобувачів глибоке розуміння природи тінізації економічних процесів, її структурних елементів та інституційних чинників, що сприяють розвитку неформального сектору. Розглядаються сучасні методологічні підходи до оцінки обсягів тіньової економіки на макро- та мікрорівнях.

Тема 12. Детермінанти тінізації економіки як загрози національній безпеці

Вивчення теми спрямоване на розвиток аналітичного мислення щодо усвідомлення руйнівного впливу тіньового капіталу на фінансову систему, конкурентне середовище та здатність держави виконувати соціальні зобов'язання. Здобувачі вчать ідентифікувати специфічні загрози та вразливості, що генеруються розширенням тіньового сектору.

Тема 13. Сучасні методи та інструменти детінізації економіки України

Тема дає можливість засвоїти комплекс правових, адміністративних та економічних інструментів скорочення частки нелегальної економіки. Увага приділяється формуванню умінь синтезувати спектр заходів державної політики щодо стимулювання легального бізнесу, дерегуляції та підвищення податкової культури.

Тема 14. Корупція як системна загроза економічній безпеці держави

Опанування теми дозволяє здобувачам зрозуміти причинно-наслідковий зв'язок між тіньовою економікою та корупційними правопорушеннями, об'єктивно оцінити вплив корупції на інвестиційну привабливість, ефективність управління публічними фінансами та загальнонаціональну стійкість.

Тема 15. Інституційні та правові механізми протидії корупції в економічній сфері

Тема формує здатність аналізувати антикорупційне законодавство та діяльність спеціалізованих правоохоронних і превентивних державних органів. Вивчення спрямоване на розуміння управлінських процедур запобігання корупційним ризикам у системі публічних закупівель, адміністрування податків та управління державним майном.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРОТИДІЯ ФІНАНСОВИМ ЗЛОЧИНАМ

Тема 16. Система суб'єктів забезпечення економічної безпеки України

Тема спрямована на засвоєння здобувачами інституційної архітектури системи захисту економічних інтересів, розмежування компетенцій та аналіз повноважень суб'єктів сектору безпеки і оборони, контролюючих органів та інститутів громадянського суспільства у цій сфері.

Тема 17. Фінансовий моніторинг як інструмент економічної безпеки

Вивчення теми забезпечує розуміння міжнародних та національних стандартів у сфері запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму. Здобувачі набувають практикоорієнтованих навичок ідентифікації та моніторингу підозрілих фінансових операцій.

Тема 18. Економічна розвідка та інформаційно-аналітичне забезпечення

Тема дає можливість засвоїти роль конкурентної розвідки та інформаційно-аналітичної діяльності в інтересах зміцнення економічної безпеки. Розглядаються принципи збору, обробки безпекової інформації, виявлення інсайдерських загроз та формування аналітичних висновків для підтримки стратегічних рішень.

Тема 19. Корпоративна безпека та захист бізнесу від дестабілізаційних чинників
Опанування теми розвиває розуміння нерозривного взаємозв'язку між економічною безпекою держави та життєздатністю суб'єктів господарювання. Вивчаються механізми захисту прав власності, протидії корпоративному шахрайству, рейдерству та промислому шпигунству як елементів економічної стабільності.

Тема 20. Інтегрована модель управління економічною безпекою в умовах криз
Тема спрямована на систематизацію отриманих знань, узгодження механізмів управління економічними ризиками та підготовку обґрунтованих пропозицій щодо нейтралізації дестабілізаційних чинників у кризовий період. Вивчення допомагає здобувачам побудувати цілісне бачення траєкторії професійної діяльності фахівця з національної безпеки.

3. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементам презентацій Microsoft PowerPoint. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

4. Форми і методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни «Економічна безпека у складі національної безпеки» є практичні заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, групові проекти та кейс-завдання.

Здобувачі освіти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально.

Програмою курсу також передбачено **індивідуальні завдання.**

5. Система оцінювання та вимоги (критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують)

Оцінювання знань здійснюється відповідно до:

1. Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <https://surl.li/bpxlbj>
2. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyue>

3-й семестр.

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Заг.сума балів
Робота на сем.занятті	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36
Сам.робота	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Всього										45

Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за екзамен	Загальна сума
	36	9	15	40	100

5.1 Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях та критерії їх оцінювання

Під час вивчення курсу виконується *робота на семінарських (практичних) заняттях по кожній з тем.*

Критерії оцінювання:

правильність відповідей та розрахунків – від 0 до 3 балів;

відповідність оформлення практичних робіт вимогам – 1 бал.

(враховуються лише за умови нарахування балів за правильність відповідей).

Робота на семінарському занятті оцінюється у **4 бали**.

Максимальна кількість балів за семінарські (практичні) заняття по курсу – **36 балів**.

Зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Економічна безпека як базова складова національної безпеки України
	Завдання:
	Проаналізувати базові підходи до визначення економічної безпеки та пояснити її місце у структурі національної безпеки.
	Скласти структурну схему економічної безпеки із визначенням її функціональних складових.
	Розглянути практичну ситуацію макроекономічної дестабілізації та визначити її вплив на обороноздатність держави.
	Результат:
	Здобувачі зможуть систематизувати уявлення про сутність економічної безпеки та її ключові орієнтири.
	Вміння розмежовувати об'єкти захисту та інтерпретувати економічні загрози у системній логіці.

Формування навичок узагальнення теоретичних знань і коректного використання базових понять.

Дискусія:

Обговорити, як співвідносяться економічне зростання та економічна безпека.

Порівняти ліберальний та протекціоністський підходи до забезпечення економічної безпеки.

Розглянути межі державного втручання в економіку в інтересах підтримки національної безпеки.

Тема 2. Національні економічні інтереси: сутність, класифікація та механізми захисту

Завдання:

Визначити структуру національних економічних інтересів та охарактеризувати їх життєво важливі складові.

Скласти таблицю пріоритетних економічних інтересів та відповідних механізмів їх державного захисту.

Проаналізувати ситуацію конфлікту економічних інтересів на міжнародній арені.

Результат:

Здобувачі зможуть використовувати понятійно-категоріальний апарат щодо економічних інтересів держави.

Вміння визначати пріоритети економічного розвитку та пов'язувати їх із заходами державної політики.

Формування здатності до системного бачення захисту національного ринку.

Дискусія:

Обговорити баланс між інтеграцією у світову економіку та захистом національного виробника.

Порівняти поняття економічної незалежності та економічної взаємозалежності.

Розглянути випадки домінування корпоративних інтересів над загальнодержавними.

Тема 3. Загрози економічній безпеці: типологія, джерела та методи ідентифікації

Завдання:

Навчитися класифікувати загрози економічній безпеці за походженням, масштабом та наслідками.

Скласти матрицю загроз із визначенням їх ймовірності та потенційного впливу на стійкість держави.

Проаналізувати приклад реалізації економічної загрози та визначити джерела її

виникнення.

Результат:

Здобувачі зможуть здійснювати базову класифікацію та ранжирування економічних загроз і вразливостей.

Вміння аргументовано визначати пріоритети реагування та логіку вибору запобіжних заходів.

Формування навичок роботи з аналітичною економічною інформацією.

Дискусія:

Обговорити проблему суб'єктивності в оцінюванні економічних ризиків.

Порівняти внутрішні та зовнішні загрози за ступенем їх руйнівного впливу.

Розглянути проблему своєчасної ідентифікації прихованих дестабілізаційних чинників.

Тема 4. Критерії та індикатори оцінювання рівня економічної безпеки

Завдання:

Визначити ключові макроекономічні індикатори та їх порогові значення для оцінки стійкості економіки.

Здійснити розрахунок базових показників фінансової безпеки на основі актуальних статистичних даних.

Підготувати аналітичну довідку щодо поточного стану одного з індикаторів економічної безпеки держави.

Результат:

Здобувачі зможуть застосовувати кількісні та якісні критерії для оцінювання безпекового середовища.

Вміння інтерпретувати відхилення індикаторів від оптимальних значень.

Формування навичок підготовки обґрунтованих аналітичних висновків.

Дискусія:

Обговорити обмеження використання виключно кількісних індикаторів.

Порівняти вітчизняні та міжнародні підходи до оцінювання економічної стійкості.

Розглянути ризики маніпулювання статистичною інформацією під час прийняття управлінських рішень.

Тема 5. Державна політика у сфері забезпечення економічної безпеки

Завдання:

Проаналізувати нормативно-правові акти, що регламентують забезпечення економічної безпеки.

Скласти схему інституційних механізмів реалізації державної економічної політики.

Розглянути приклад стратегічного документа та оцінити його вплив на мінімізацію економічних ризиків.

Результат:

Здобувачі зможуть пояснювати роль держави у формуванні безпечного економічного середовища.

Вміння аналізувати документи стратегічного планування та державні програми.

Формування навичок оцінювання ефективності управлінських рішень.

Дискусія:

Обговорити проблему узгодженості дій різних органів державної влади.

Порівняти ефективність адміністративних та економічних методів управління безпекою.

Розглянути ситуації дублювання функцій державних інституцій.

Тема 6. Фінансова безпека як визначальний елемент економічної стійкості

Завдання:

Визначити основні загрози бюджетній, борговій та банківській безпеці держави.

Скласти алгоритм дій державного органу у випадку настання фінансової кризи.

Проаналізувати приклад зростання державного боргу та запропонувати заходи щодо його оптимізації.

Результат:

Здобувачі зможуть класифікувати загрози фінансовій системі та розуміти їхні наслідки.

Вміння визначати інструменти підтримки фінансової стабільності.

Формування навичок оцінювання ризиків втрати фінансового суверенітету.

Дискусія:

Обговорити баланс між залученням міжнародних кредитів та борговою безпекою.

Порівняти інструменти монетарної та фіскальної політики в умовах кризи.

Розглянути вплив тіньового капіталу на стабільність банківської системи.

Тема 7. Інвестиційно-інноваційна безпека та технологічний розвиток

Завдання:

Визначити перешкоди для залучення прямих іноземних інвестицій в національну економіку.

Скласти схему взаємозв'язку між рівнем інноваційного розвитку та конкурентоспроможністю держави.

Розглянути проблему відтоку капіталу та інтелектуальних ресурсів за кордон.

Результат:

Здобувачі зможуть пояснювати значення інвестиційного клімату для економічної стійкості.

Вміння аналізувати ризики технологічного відставання.

Формування навичок розроблення пропозицій щодо стимулювання інноваційної активності.

Дискусія:

Обговорити, що є першочерговим: захист внутрішнього ринку чи залучення іноземних інвесторів.

Порівняти досвід різних країн у підтримці високотехнологічних галузей.

Розглянути проблему захисту прав інтелектуальної власності.

Тема 8. Зовнішньоекономічна та митна безпека держави

Завдання:

Визначити типові загрози у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Скласти схему застосування митно-тарифних та нетарифних методів регулювання імпорту.

Проаналізувати приклад торговельної війни та оцінити її наслідки для національної економіки.

Результат:

Здобувачі зможуть аналізувати ризики експортно-імпоротної залежності.

Вміння застосовувати базові підходи до захисту економічних кордонів.

Формування навичок аргументування рішень щодо запровадження протекціоністських заходів.

Дискусія:

Обговорити переваги та недоліки вільної торгівлі у контексті національної безпеки.

Порівняти митні бар'єри як інструмент захисту та як перешкоду для розвитку.

Розглянути проблему контрабанди та порушення митних правил як загрозу стійкості.

Тема 9. Енергетична і продовольча безпека у структурі економічних інтересів

Завдання:

Визначити критерії оцінки енергетичної та продовольчої незалежності держави.

Скласти план заходів щодо диверсифікації джерел постачання критично важливих ресурсів.

Розглянути ситуацію порушення логістичних ланцюгів постачання продовольства та запропонувати шляхи вирішення.

Результат:

Здобувачі зможуть визначати стратегічні об'єкти енергетичного та агропромислового комплексів.

Вміння розробляти механізми попередження дефіциту ресурсів.

Формування навичок інтегрованого управління ресурсними ризиками.

Дискусія:

Обговорити, що важливіше: самозабезпечення ресурсами чи їх імпорт за нижчими цінами.

Порівняти традиційну енергетику та альтернативні джерела в контексті безпеки.

Розглянути екологічні ризики інтенсивного розвитку аграрного сектору.

Тема 10. Демографічна та соціально-економічна безпека

Завдання:

Проаналізувати вплив демографічної кризи на трудовий потенціал та пенсійну систему.

Скласти таблицю взаємозв'язку між рівнем бідності, безробіттям та економічною стійкістю.

Розглянути наслідки масової трудової міграції для економіки.

Результат:

Здобувачі зможуть пояснювати соціальні детермінанти економічної безпеки.

Вміння визначати загрози, пов'язані з нерівністю доходів та зниженням якості життя.

Формування навичок аналізу соціальних ризиків економічних реформ.

Дискусія:

Обговорити, чи може соціальна політика бути дієвим інструментом національної безпеки.

Порівняти наслідки еміграції та імміграції для економіки держави.

Розглянути конфлікт між вимогами бюджетної економії та необхідністю соціального захисту.

Тема 11. Тіньова економіка: сутність, причини та масштаби поширення

Завдання:

Визначити структурні елементи тіньової економіки та причини її існування.

Скласти схему методів оцінки масштабів тіньового сектору на макrorівні.

Проаналізувати приклад функціонування нелегального бізнесу та визначити мотивацію його власників.

Результат:

Здобувачі зможуть класифікувати види тіньової економічної діяльності.

Вміння застосовувати базові методичні підходи до вимірювання тінізації.

Формування навичок виявлення інституційних передумов розвитку неформального сектору.

Дискусія:

Обговорити, чи виконує тіньова економіка функцію соціального амортизатора під час кризи.

Порівняти прямі та непрямі методи оцінки масштабів тінізації.

Розглянути межі адміністративного тиску на бізнес як фактора переходу в тінь.

Тема 12. Детермінанти тінізації економіки як загрози національній безпеці

Завдання:

Проаналізувати наслідки впливу тіньової економіки на доходи державного бюджету та конкурентне середовище.

Скласти матрицю загроз, що генеруються нелегальним сектором економіки.

Розглянути приклад спотворення макроекономічної статистики через високий рівень тінізації.

Результат:

Здобувачі зможуть пояснювати руйнівний характер тіньового капіталу для стійкості держави.

Вміння аргументувати економічні втрати суспільства від функціонування нелегальних ринків.

Формування навичок системного аналізу дестабілізаційних чинників тінізації.

Дискусія:

Обговорити вплив тіньової зайнятості на захист трудових прав громадян.

Порівняти збитки від ухилення від сплати податків великим бізнесом та дрібними підприємцями.

Розглянути загрозу зрощування тіньового капіталу з органами державної влади.

Тема 13. Сучасні методи та інструменти детінізації економіки України

Завдання:

Визначити пріоритетні напрями державної політики щодо легалізації економічних відносин.

Скласти план комплексних заходів стимулювання детінізації заробітних плат.

Проаналізувати ефективність запровадження податкових амністій та добровільного декларування.

Результат:

Здобувачі зможуть синтезувати спектр заходів з детінізації економіки.

Вміння обирати оптимальні інструменти регулювання для різних секторів економіки.

Формування навичок прогнозування наслідків рішень щодо детінізації.

Дискусія:

Обговорити, що є більш дієвим: посилення контролю чи зниження податкового навантаження.

Порівняти досвід країн із низьким та високим рівнем тінізації щодо методів легалізації капіталу.

Розглянути ризики переходу бізнесу в повну тінь через надмірну зарегульованість.

Тема 14. Корупція як системна загроза економічній безпеці держави

Завдання:

Проаналізувати причинно-наслідкові зв'язки між рівнем тінізації та масштабами корупції.

Скласти схему впливу корупційних правопорушень на інвестиційну привабливість держави.

Розглянути ситуацію виявлення корупційної схеми під час реалізації державного інфраструктурного проєкту.

Результат:

Здобувачі зможуть ідентифікувати корупційні ризики в системі публічного

управління.

Вміння оцінювати фінансові втрати держави від дії корупційних схем.

Формування навичок аналізу економічних мотивів корупційної поведінки.

Дискусія:

Обговорити, чи є корупція невід'ємним елементом функціонування тіньової економіки.

Порівняти низову корупцію та політичну корупцію за рівнем шкоди економічній безпеці.

Розглянути толерантність суспільства до корупції як стримуючий фактор економічного розвитку.

Тема 15. Інституційні та правові механізми протидії корупції в економічній сфері

Завдання:

Проаналізувати повноваження спеціалізованих антикорупційних органів у сфері захисту економіки.

Скласти алгоритм дій щодо запобігання конфлікту інтересів у сфері публічних закупівель.

Розглянути процедуру антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.

Результат:

Здобувачі зможуть пояснювати роль антикорупційних інституцій у забезпеченні економічної стійкості.

Вміння застосовувати інструменти запобігання та виявлення корупційних ризиків.

Формування навичок оцінки ефективності антикорупційного законодавства.

Дискусія:

Обговорити проблему незалежності антикорупційних органів від політичного впливу.

Порівняти каральні та превентивні методи боротьби з корупцією в економіці.

Розглянути роль електронних систем управління як засобу мінімізації корупційних ризиків.

Тема 16. Система суб'єктів забезпечення економічної безпеки України

Завдання:

Визначити компетенції органів сектору безпеки і оборони та контролюючих відомств у сфері економіки.

Скласти схему міжвідомчої взаємодії щодо протидії масштабним економічним

злочинам.

Проаналізувати проблему дублювання повноважень між суб'єктами забезпечення економічної безпеки.

Результат:

Здобувачі зможуть аналізувати інституційну архітектуру захисту економічних інтересів.

Вміння аргументувати необхідність координації дій різних державних органів.

Формування навичок розмежування зон відповідальності суб'єктів національної безпеки.

Дискусія:

Обговорити, яким має бути баланс між правоохоронною та аналітичною функціями суб'єктів безпеки.

Порівняти моделі управління економічною безпекою в різних країнах.

Розглянути ризики тиску правоохоронних органів на легальний бізнес.

Тема 17. Фінансовий моніторинг як інструмент економічної безпеки

Завдання:

Проаналізувати законодавство у сфері запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Скласти перелік індикаторів підозрілості фінансових операцій.

Розглянути навчальне завдання щодо ідентифікації кінцевого бенефіціарного власника та виявлення фіктивних транзакцій.

Результат:

Здобувачі зможуть здійснювати первинний аналіз фінансових операцій на предмет їх ризиковості.

Вміння застосовувати процедури належної перевірки клієнтів фінансових установ.

Формування навичок виявлення схем відмивання брудних коштів.

Дискусія:

Обговорити проблему дотримання банківської таємниці та вимог фінансового моніторингу.

Порівняти вітчизняні вимоги з міжнародними стандартами.

Розглянути вплив жорстких вимог фінансового моніторингу на розвиток бізнес-середовища.

Тема 18. Економічна розвідка та інформаційно-аналітичне забезпечення

Завдання:

Визначити роль конкурентної розвідки у підтримці стратегічних рішень суб'єктів господарювання та держави.

Скласти схему циклу збору, обробки та аналізу безпекової інформації з відкритих джерел.

Проаналізувати приклад виявлення прихованої загрози економічній безпеці завдяки аналітичній роботі.

Результат:

Здобувачі зможуть пояснювати значення достовірної інформації для запобігання економічним кризам.

Вміння застосовувати базові методи обробки великих масивів економічних даних.

Формування навичок підготовки аналітичних висновків та прогнозів.

Дискусія:

Обговорити межу між конкурентною розвідкою та промисловим шпигунством.

Порівняти значення інсайдерської інформації та даних з відкритих джерел.

Розглянути проблему захисту державної та комерційної таємниці в інформаційну епоху.

Тема 19. Корпоративна безпека та захист бізнесу від дестабілізаційних чинників

Завдання:

Визначити ключові зовнішні та внутрішні загрози функціонуванню підприємства.

Скласти алгоритм дій щодо захисту бізнесу від спроб рейдерського захоплення.

Проаналізувати проблему протидії корпоративному шахрайству та крадіжкам персоналу.

Результат:

Здобувачі зможуть аргументувати взаємозв'язок корпоративної стійкості та макроекономічної безпеки.

Вміння розробляти комплексні політики безпеки на рівні суб'єктів господарювання.

Формування навичок аудиту системи корпоративного управління ризиками.

Дискусія:

Обговорити відповідальність держави за захист прав приватної власності бізнесу.

Порівняти фізичні, юридичні та інформаційні методи захисту підприємства.

	<p>Розглянути проблему лояльності персоналу як основи корпоративної безпеки.</p> <p>Тема 20. Інтегрована модель управління економічною безпекою в умовах криз</p> <p>Завдання:</p> <p>Узагальнити структуру економічної безпеки та визначити взаємозалежності між її елементами.</p> <p>Скласти комплексну антикризову програму дій для нейтралізації визначеної загрози.</p> <p>Підготувати підсумковий аналітичний звіт щодо формування пріоритетів економічної політики в умовах нестабільності.</p> <p>Результат:</p> <p>Здобувачі зможуть інтегрувати знання курсу у цілісну управлінську модель.</p> <p>Вміння логічно формулювати стратегічні висновки та обґрунтовувати нестандартні рішення.</p> <p>Формування готовності до самостійної професійної діяльності у сфері національної безпеки.</p> <p>Дискусія:</p> <p>Обговорити, як змінюються пріоритети фінансування безпекового сектору в період економічного спаду.</p> <p>Порівняти реактивне та проактивне управління економічними ризиками.</p> <p>Розглянути проблему забезпечення стійкості системи управління економікою в екстремальних умовах.</p>
	Усього за навчальною дисципліною

5.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються завдання для самостійних робіт до 19 тем.

Критерії оцінювання:

Змістовність, відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за одиницю самостійної роботи – 1 бал.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу по курсу – 19 балів.

Зміст завдань для самостійної роботи здобувача (СРЗ)

№ п/п	Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти	Форми контролю СРЗ
1	<p>Тема 1. Економічна безпека як базова складова національної безпеки України</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати еволюцію підходів до розуміння економічної</p>	Презентація результатів

	<p>безпеки в Україні та скласти хронологічну таблицю ключових етапів становлення державної політики у цій сфері.</p> <p>Підготувати короткий огляд основних трансформацій національної економіки та визначити їх вплив на сучасну систему забезпечення безпеки.</p>	
2	<p>Тема 2. Національні економічні інтереси: сутність, класифікація та механізми захисту</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Систематизувати ключові поняття щодо економічних інтересів держави (життєво важливі інтереси, пріоритети розвитку, економічний суверенітет) та скласти глосарій із короткими визначеннями.</p> <p>Скласти структурну схему національних економічних інтересів з визначенням ключових механізмів їх державного захисту.</p>	Презентація результатів
3	<p>Тема 3. Загрози економічній безпеці: типологія, джерела та методи ідентифікації</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати сучасні загрози економічній безпеці України та скласти матрицю: загроза — джерело походження — потенційні наслідки для держави.</p> <p>Підготувати короткий огляд типових проблем ідентифікації прихованих загроз та запропонувати напрями вдосконалення аналітичної роботи.</p>	Презентація результатів
4	<p>Тема 4. Критерії та індикатори оцінювання рівня економічної безпеки</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати базові макроекономічні індикатори стійкості (ВВП, рівень інфляції, дефіцит бюджету) та скласти таблицю: індикатор — порогове значення — фактичне значення за останній рік.</p> <p>Розглянути один з індикаторів, що перебуває у критичній зоні, і підготувати короткий висновок щодо можливих управлінських рішень для його стабілізації.</p>	Презентація результатів
5	<p>Тема 5. Державна політика у сфері забезпечення економічної безпеки</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти класифікацію ключових нормативно-правових актів та стратегічних документів, що регулюють забезпечення економічної безпеки.</p> <p>Підготувати короткий аналітичний огляд однієї з державних</p>	Презентація результатів

	цільових програм та обґрунтувати, наскільки вона сприяє зниженню економічних ризиків.	
6	<p>Тема 6. Фінансова безпека як визначальний елемент економічної стійкості</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Визначити типові загрози фінансовій системі (бюджетні, боргові, банківські) та скласти таблицю: джерело загрози — канал впливу — можливі наслідки для економіки.</p> <p>Підготувати короткий огляд політики Національного банку України щодо забезпечення фінансової стабільності в умовах кризових явищ.</p>	Презентація результатів
7	<p>Тема 7. Інвестиційно-інноваційна безпека та технологічний розвиток</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати перешкоди для залучення іноземних інвестицій та скласти схему взаємозв'язку між інвестиційним кліматом і технологічною безпекою.</p> <p>Підготувати короткий аналітичний опис одного успішного кейсу залучення інновацій в економіку та визначити його роль у посиленні національної стійкості.</p>	Презентація результатів
8	<p>Тема 8. Зовнішньоекономічна та митна безпека держави</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти схему застосування митно-тарифних та нетарифних методів регулювання як інструментів захисту національного виробника.</p> <p>Підготувати короткий огляд ризиків надмірної експортно-імпоротної залежності на прикладі обраної галузі вітчизняної економіки.</p>	Презентація результатів
9	<p>Тема 9. Енергетична і продовольча безпека у структурі економічних інтересів</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Визначити поняття енергетичної та продовольчої безпеки й скласти таблицю: критичний ресурс — основні загрози — вразливості — заходи диверсифікації постачання.</p> <p>Підготувати короткий аналітичний огляд підходів до формування державних резервів з поясненням їх ролі у подоланні кризових ситуацій.</p>	Презентація результатів
10	<p>Тема 10. Демографічна та соціально-економічна безпека</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти схему взаємозалежності демографічних, соціальних</p>	Презентація результатів

	<p>та макроекономічних ризиків, пояснивши вплив трудової міграції на економічний потенціал.</p> <p>Підготувати короткий огляд проблеми нерівності доходів і тіньової зайнятості та запропонувати загальні напрями державного реагування.</p>	
11	<p>Тема 11. Тіньова економіка: сутність, причини та масштаби поширення</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Розробити порівняльну таблицю методів оцінки масштабів тіньової економіки (прямі, непрямі, монетарні) з їх перевагами та недоліками.</p> <p>Скласти класифікацію інституційних та економічних причин переходу суб'єктів господарювання у неформальний сектор.</p>	Презентація результатів
12	<p>Тема 12. Детермінанти тінізації економіки як загрози національній безпеці</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати наслідки впливу тіньової економіки на конкурентне середовище та скласти таблицю: загроза — механізм спотворення ринку — наслідки для держави.</p> <p>Підготувати короткий огляд ролі податкового навантаження як детермінанти тінізації капіталу в Україні.</p>	Презентація результатів
13	<p>Тема 13. Сучасні методи та інструменти детінізації економіки України</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти схему комплексних заходів державної політики щодо легалізації економіки (адміністративні, економічні, правові інструменти).</p> <p>Розглянути приклад запровадження податкової амністії або нульового декларування та підготувати висновок щодо ефективності таких заходів.</p>	Презентація результатів
14	<p>Тема 14. Корупція як системна загроза економічній безпеці держави</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати причинно-наслідкові зв'язки між корупцією та економічним розвитком, склавши схему: корупційний ризик — втрати бюджету — зниження інвестиційної привабливості.</p> <p>Описати механізм впливу корупції на систему публічних закупівель та запропонувати шляхи його нейтралізації.</p>	Презентація результатів
15	<p>Тема 15. Інституційні та правові механізми протидії корупції в економічній сфері</p>	Презентація результатів

	<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти порівняльну таблицю повноважень Національного антикорупційного бюро (НАБУ), Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) та Вищого антикорупційного суду (ВАКС) у сфері захисту економіки.</p> <p>Підготувати короткий аналіз ролі електронних систем та відкритих даних у превентивній антикорупційній діяльності.</p>	
16	<p>Тема 16. Система суб'єктів забезпечення економічної безпеки України</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати інституційну архітектуру захисту економіки та скласти схему взаємодії Бюро економічної безпеки з іншими правоохоронними органами.</p> <p>Підготувати короткий огляд проблеми дублювання повноважень між контролюючими інституціями та запропонувати шляхи оптимізації.</p>	Презентація результатів
17	<p>Тема 17. Фінансовий моніторинг як інструмент економічної безпеки</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Вивчити стандарти FATF і скласти таблицю: індикатор підозрілої фінансової операції — можлива схема легалізації — дії суб'єкта первинного фінмоніторингу.</p> <p>Підготувати опис процедури ідентифікації кінцевих бенефіціарних власників юридичних осіб як інструменту прозорості бізнесу.</p>	Презентація результатів
18	<p>Тема 18. Економічна розвідка та інформаційно-аналітичне забезпечення</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти схему циклу економічної розвідки: потреба в інформації — збір даних (OSINT) — аналіз — підготовка аналітичного документа.</p> <p>Розглянути кейс застосування аналітики великих даних (Big Data) для виявлення економічних аномалій та запобігання фінансовим втратам держави.</p>	Презентація результатів
19	<p>Тема 19. Корпоративна безпека та захист бізнесу від дестабілізаційних чинників</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати загрози рейдерства та промислового шпигунства, склавши таблицю: внутрішній ризик підприємства — механізм реалізації загрози — заходи</p>	Презентація результатів

	корпоративного захисту. Підготувати короткий огляд ролі комплаєнс-контролю та служби безпеки підприємства у формуванні стійкої бізнес-моделі.	
20	Тема 20. Інтегрована модель управління економічною безпекою в умовах криз Завдання для самостійної роботи: Скласти інтегровану схему управління економічною безпекою: макроекономічні ризики — суб'єкти впливу — інструменти стабілізації — критерії відновлення. Підготувати підсумковий аналітичний висновок щодо пріоритетів економічної політики держави у післякризовий період відновлення.	Презентація результатів

Реферат є формою самостійної роботи здобувача, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Економічна безпека у складі національної безпеки».

Тему реферату здобувач визначає за першою буквою за списком групи.

В окремих випадках здобувач може самостійно запропонувати та розробити тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура, зміст і тема рефератів визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

вибір теми;

розробка плану;

ознайомлення з рекомендованою літературою;

написання та оформлення роботи.

При написанні реферату та його оформленні варто керуватися такими критеріями:

обґрунтування вибраної теми;

опрацювання відповідної літератури;

наявність авторського розділу;

наявність списку використаних джерел.

Цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаних джерел. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати по тексту у квадратних дужках, наприклад [15, с. 74], 15 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 74 – сторінка із вказаного джерела.

Реферат має складатися із вступу (актуальність теми, предмет, об'єкт, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаних літературних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2 см, лівє – 3 см, правє – 1 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до реферату є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

Теми рефератів

- 1 Економічна безпека як ключовий фактор державного суверенітету України.
- 2 Система макроекономічних індикаторів та критеріїв оцінки економічної стійкості.
- 3 Еволюція державних механізмів управління економічною безпекою.
- 4 Національні економічні інтереси в умовах глобалізаційних викликів.
- 5 Стратегічне планування у сфері забезпечення економічної безпеки держави.
- 6 Вплив правового режиму воєнного стану на забезпечення економічної стійкості.
- 7 Економічний вимір національної стійкості у період повоєнного відновлення.
- 8 Роль Ради національної безпеки і оборони України у захисті економічних інтересів.
- 9 Інституційна архітектура забезпечення економічної безпеки держави.
- 10 Міжнародний досвід формування та реалізації моделей економічної безпеки.
- 11 Зовнішній та внутрішній державний борг: загрози фінансовій безпеці.
- 12 Інвестиційний клімат в Україні як складова економічної стабільності.
- 13 Боргова безпека та управлінські механізми оптимізації державного боргу.
- 14 Бюджетна безпека як індикатор ефективності функціонування публічних фінансів.
- 15 Валютна безпека та механізми підтримки стабільності національної грошової одиниці.
- 16 Вплив світових фінансових криз на економічну безпеку держави.
- 17 Офшорні юрисдикції та механізми виведення капіталу як проблема фінансової стабільності.
- 18 Роль Національного банку України у забезпеченні фінансової безпеки.
- 19 Макроекономічна стабільність як фундаментальна основа національної безпеки.
- 20 Інвестиційно-інноваційна безпека в умовах технологічних трансформацій.
- 21 Енергетична безпека України: проблеми імпортозалежності та диверсифікації постачання.
- 22 Продовольча безпека як пріоритет захисту національних інтересів.
- 23 Логістична безпека та стійкість ланцюгів постачання критичного імпорту.
- 24 Демографічна криза та трудова міграція: вплив на економічний потенціал держави.
- 25 Інноваційно-технологічна безпека та проблема захисту прав інтелектуальної власності.
- 26 Митна безпека та механізми захисту внутрішнього ринку від нелегального імпорту.
- 27 Зовнішньоекономічна безпека та протекціоністські заходи захисту національного виробника.
- 28 Екологічні детермінанти економічної безпеки та концепція сталого розвитку.
- 29 Соціально-економічна безпека: рівень життя населення як індикатор державної стійкості.
- 30 Інфраструктурна безпека та захист критично важливих об'єктів національної економіки.

- 31 Тіньова економіка: причини, наслідки та системні загрози національним інтересам.
- 32 Стратегія детінізації економіки України: пріоритетні заходи та європейський досвід.
- 33 Економічні детермінанти та інституційні механізми протидії корупції в Україні.
- 34 Фінансовий моніторинг як інструмент протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.
- 35 Вплив корупційних ризиків у сфері публічних закупівель на економічну безпеку.
- 36 Роль Бюро економічної безпеки у системі правоохоронних органів України.
- 37 Податкова безпека та державні механізми протидії ухиленню від сплати податків.
- 38 Вплив тіньової зайнятості на дефіцит соціальних фондів та пенсійну систему.
- 39 Легалізація капіталів та добровільне декларування: ризики та макроекономічні переваги.
- 40 Інституційні та правові механізми запобігання масштабним економічним злочинам.
- 41 Захист прав власності та протидія корпоративному рейдерству.
- 42 Корпоративна безпека суб'єктів господарювання як базова ланка макроекономічної стабільності.
- 43 Економічна розвідка та інформаційно-аналітичне забезпечення державної безпеки.
- 44 Цифровізація економіки: нові виклики та потенційні загрози національній безпеці.
- 45 Кібербезпека у фінансово-банківському секторі як елемент економічної стійкості.
- 46 Конкурентна розвідка та правові механізми захисту комерційної таємниці підприємств.
- 47 Організація інформаційно-аналітичної роботи підрозділів економічної безпеки.
- 48 Економічні санкції як інструмент захисту національних інтересів на міжнародній арені.
- 49 Механізми протидії промислового шпигунству в умовах загострення глобальної конкуренції.
- 50 Сценарне планування та прогнозування економічних криз у системі державного управління.

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Проведення модульного контролю з дисципліни «Економічна безпека у складі національної безпеки».

здійснюється у формі тестового завдання.

Тестові завдання стосуються термінології, функцій, принципів та особливостей адміністративного судочинства.

Запитання формулюються з урахуванням принципів:

Лаконічність: чіткі та стислі формулювання.

Завершеність: відповіді охоплюють всі аспекти запитання.

Гомогенність: правильні та неправильні варіанти відповіді логічно та граматично подібні.

Вибірковість: питання стосуються суттєвих аспектів вивченого матеріалу.

Завдання передбачають вибір одного правильного варіанта з трьох запропонованих.

Кожне тестове завдання оцінюється в **1 бал**. (1 бал – відповідь правильна; 0 балів – відповідь неправильна).

Загальна максимальна можлива кількість балів за модульну контрольну роботу - 15 балів.

Час на виконання.

На виконання всього контрольного завдання відводиться **30 хвилин**.

Мінімальний поріг.

Для успішного складання модульного контролю здобувач повинен набрати не менше 10 балів (60% від максимальної кількості).

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

Бали	Процент виконання	Результат
14-15	-100%	Зараховано
13	83-90%	
12	76-82%	
11	60-75%	
10	60-67%	
0-9	< 60%	Не зараховано

5.4 Індивідуальні завдання та критерії їх оцінювання

До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

5.5 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен. Відбувається згідно з «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ ВНЗ МАУП» <https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>

Орієнтовний перелік питань для комплексного контролю:

- 1 Розкрийте сутність поняття економічної безпеки та поясніть її місце у системі національної безпеки України.
- 2 Поясніть взаємозв'язок категорій: економічний інтерес, загроза, ризик, уразливість та стійкість в економічній сфері.
- 3 Охарактеризуйте національні економічні інтереси як фундамент формування державної безпекової політики.
- 4 Визначте основні об'єкти економічної безпеки та поясніть їх значення для захисту суверенітету держави.
- 5 Визначте суб'єкти забезпечення економічної безпеки України та охарактеризуйте їхні ключові функції.
- 6 Поясніть принципи забезпечення економічної безпеки та обґрунтуйте їх практичну значущість.
- 7 Охарактеризуйте структуру економічної безпеки та назвіть її основні функціональні складові.
- 8 Поясніть співвідношення інтересів особистості, бізнесу та держави у системі економічної безпеки.
- 9 Розкрийте зміст принципу законності та верховенства права у сфері захисту економічних інтересів.
- 10 Обґрунтуйте необхідність правових меж при здійсненні державного контролю в економічній сфері.
- 11 Охарактеризуйте роль захисту прав приватної власності як ціннісного орієнтира економічної безпеки.
- 12 Поясніть, як забезпечення економічної незалежності інтегрується у загальну стратегію національної безпеки.
- 13 Розкрийте сутність державного моніторингу стану економічної безпеки України.
- 14 Назвіть основні інструменти реагування на загрози в економічній сфері та поясніть їх призначення.

- 15 Поясніть роль стратегічних документів (стратегій, програм) у забезпеченні економічної стійкості.
- 16 Розкрийте сутність інституційної координації суб'єктів забезпечення економічної безпеки.
- 17 Охарактеризуйте типові проблеми міжвідомчої взаємодії при протидії економічним злочинам.
- 18 Поясніть особливості застосування ризик-орієнтованого підходу в управлінні економічною безпекою.
- 19 Визначте критерії класифікації загроз економічній безпеці за сферами походження та масштабом.
- 20 Поясніть методологію ранжирування економічних загроз за ступенем їхнього руйнівного впливу.
- 21 Розкрийте сутність фінансової безпеки як базового елемента економічної стабільності держави.
- 22 Назвіть ключові загрози бюджетній системі України та охарактеризуйте їхні наслідки для безпеки.
- 23 Поясніть вплив дефіциту державного бюджету на загальний рівень національної безпеки.
- 24 Обґрунтуйте, чому високий рівень державного боргу розглядається як загроза економічному суверенітету.
- 25 Охарактеризуйте банківську безпеку та її місце у структурі фінансової стійкості країни.
- 26 Назвіть основні загрози валютній безпеці та поясніть їхній вплив на стабільність економіки.
- 27 Розкрийте поняття інвестиційної безпеки та її роль у забезпеченні економічного зростання.
- 28 Охарактеризуйте фактори, що визначають інвестиційну привабливість держави в контексті безпеки.
- 29 Поясніть сутність інноваційної безпеки та її значення для конкурентоспроможності нації.
- 30 Охарактеризуйте загрози технологічного відставання держави та шляхи їхньої нейтралізації.
- 31 Розкрийте сутність енергетичної безпеки у системі економічних інтересів держави.
- 32 Назвіть типові загрози критичній енергетичній інфраструктурі та способи їхнього попередження.
- 33 Поясніть роль диверсифікації джерел постачання енергоносіїв для забезпечення стійкості держави.
- 34 Охарактеризуйте значення продовольчої безпеки для національної стабільності та суспільної злагоди.
- 35 Розкрийте сутність митної безпеки та її роль у захисті внутрішнього споживчого ринку.
- 36 Поясніть, як зовнішньоекономічна діяльність впливає на стан національної безпеки України.

- 37 Охарактеризуйте ризики надмірної імпортозалежності для критичних галузей промисловості.
- 38 Поясніть механізми впливу міжнародних санкцій на економічну безпеку держави-об'єкта.
- 39 Обґрунтуйте значення експортного потенціалу як чинника зміцнення економічної безпеки.
- 40 Поясніть роль міжнародних фінансових інституцій у підтримці економічної безпеки України.
- 41 Розкрийте сутність тіньової економіки та її деструктивний вплив на національну безпеку.
- 42 Поясніть соціально-економічні та інституційні причини тінізації економічних відносин.
- 43 Охарактеризуйте структуру тіньового сектору: від неофіційної економіки до кримінальної.
- 44 Назвіть основні методи оцінки масштабів тіньової економіки на державному рівні.
- 45 Поясніть взаємозв'язок між рівнем тінізації економіки та станом бюджетної безпеки.
- 46 Обґрунтуйте, чому тіньова економіка сприяє поширенню корупції та організованої злочинності.
- 47 Розкрийте зміст державної політики детінізації економіки: цілі, методи та інструменти.
- 48 Охарактеризуйте роль правоохоронних органів у протидії тінізації капіталів.
- 49 Поясніть вплив цифрових технологій на процеси тінізації та детінізації економіки.
- 50 Охарактеризуйте міжнародний досвід боротьби з тіньовими фінансовими потоками.
- 51 Розкрийте сутність корупції як системної загрози економічній безпеці держави.
- 52 Поясніть вплив корупційних ризиків на інвестиційний клімат та економічний розвиток.
- 53 Охарактеризуйте механізми корупційного втручання у систему розподілу публічних ресурсів.
- 54 Назвіть основні правові та інституційні інструменти протидії корупції в економічній сфері.
- 55 Обґрунтуйте роль Бюро економічної безпеки України у захисті економічних інтересів держави.
- 56 Поясніть сутність фінансового моніторингу як інструменту запобігання легалізації брудних коштів.
- 57 Охарактеризуйте міжнародні стандарти FATF та їхнє значення для економічної безпеки України.
- 58 Розкрийте роль суб'єктів первинного фінансового моніторингу у виявленні підозрілих операцій.
- 59 Поясніть механізми ідентифікації кінцевих бенефіціарних власників у системі безпеки.

- 60 Охарактеризуйте загрози, пов'язані з використанням віртуальних активів у тіньових схемах.
- 61 Розкрийте сутність демографічної безпеки та її вплив на трудовий потенціал економіки.
- 62 Охарактеризуйте економічні наслідки масової трудової міграції для національної безпеки.
- 63 Поясніть взаємозв'язок між рівнем соціального захисту та соціально-економічною стійкістю.
- 64 Обґрунтуйте значення людського капіталу як ключового ресурсу забезпечення безпеки.
- 65 Розкрийте сутність екологічної безпеки у контексті економічного розвитку та сталого зростання.
- 66 Охарактеризуйте вплив природних і техногенних катастроф на економічну стабільність держави.
- 67 Поясніть роль економічної розвідки та контррозвідки у системі національної безпеки.
- 68 Назвіть основні завдання інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки.
- 69 Розкрийте значення моніторингу відкритих джерел (OSINT) для аналізу економічних ризиків.
- 70 Охарактеризуйте поняття корпоративної безпеки та її зв'язок із безпекою держави.
- 71 Розкрийте сутність рейдерства як загрози економічній стабільності та методи протидії йому.
- 72 Назвіть типові внутрішні загрози економічній безпеці підприємств та способи їхньої мінімізації.
- 73 Поясніть значення комплаєнс-процедур у забезпеченні доброчесності бізнес-середовища.
- 74 Охарактеризуйте загрози промислового шпигунства та механізми захисту комерційної таємниці.
- 75 Розкрийте сутність безпеки критичної інфраструктури в економічному вимірі.
- 76 Поясніть критерії віднесення підприємств до категорії критично важливих для економіки.
- 77 Охарактеризуйте принципи забезпечення безперервності бізнес-процесів у кризових умовах.
- 78 Поясніть роль державно-приватного партнерства у зміцненні економічної безпеки.
- 79 Розкрийте сутність кіберзагроз у фінансовому секторі та їхній вплив на стійкість держави.
- 80 Охарактеризуйте методи сценарного планування при розробці заходів економічної безпеки.
- 81 Поясніть, як організовується захист інтелектуальної власності в інтересах економічної безпеки.
- 82 Охарактеризуйте механізми протидії монополізації ринків як загрози економічній свободі.

- 83 Поясніть роль податкової політики у забезпеченні балансу між безпекою та розвитком бізнесу.
- 84 Розкрийте значення суспільної довіри до державних економічних інститутів для стабільності.
- 85 Охарактеризуйте типові помилки при формуванні державної стратегії економічної безпеки.
- 86 Поясніть критерії ефективності діяльності правоохоронних органів у сфері економіки.
- 87 Розкрийте сутність інтегрованої моделі управління економічними ризиками в умовах війни.
- 88 Поясніть, як здійснюється пріоритезація ресурсів при реагуванні на економічні кризи.
- 89 Охарактеризуйте перспективи розвитку системи економічної безпеки України в умовах євроінтеграції.
- 90 Підсумуйте значення курсу «Економічна безпека у складі національної безпеки» для професійної підготовки фахівця.

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи).	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Політика курсу:

Курс «Економічна безпека у складі національної безпеки» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності МАУП та Положення про запобігання та виявлення плагіату в наукових та академічних текстах у ПрАТ ВНЗ МАУП, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не

переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських (практичних) заняттях, а також виконання завдань для самостійної роботи.

Відпрацювання семінарського заняття може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення курсу проводиться модульна контрольна робота 1. Результат модульної контрольної роботи для здобувача, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, здобувач має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); списування та плагіат.

Рекомендовані джерела (література):

Базова література

- 1 Іванова Н. С. Економічна безпека: навчальний посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/365805911_Ekonomichna_bezpeka_navcalnij_posibnik
- 2 Карачина Н. П., Вітюк А. В. Економічна безпека: електронний навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2023. 112 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2023/Karachina_2023_112.pdf
- 3 Шашина М. В. Основи економічної безпеки підприємства: навчальний посібник. Київ: КПІ, 2023. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/59d67094-675d-4e61-b83e-6ff98185ab7f/content>
- 4 Живко З. Б., Черевко О. В., Копитко М. І. та ін. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник. Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2019. 240 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3466/1/%D0%9D%D0%9C%D0%9F%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%>

[BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B8.pdf](#)

- 5 Огонь Ц. Г., Кузьмін О. Є., Ортинський В. Л. та ін. Економічна безпека підприємства: підручник. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2019. 624 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3fmb_finan/Ekonomichna-bezpeka-pidpryyemstva_pidruchnyk.pdf
- 6 Зачосова Н. В., Бієвець А. В. та ін. Організаційно-правове забезпечення економічної безпеки України. Черкаси: авторське, 2019.

Додаткова література

- 1 Ружицький І. Ю. Теоретико-концептуальні засади інституційного забезпечення економічної безпеки України. Чернігів: Національний університет «Чернігівська політехніка», 2021. 298 с. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/79.pdf>
- 2 Дисковський А. О., Косиченко О. О., Рибальченко Л. В. Основи організації захисту об'єктів та інформації: навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС, 2020. 96 с. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/79.pdf>
- 3 Крамаренко К. М., Бойчук М. П. Теоретичні аспекти національної економічної безпеки. Київ: Національна академія Національної гвардії України, 2017. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/28.pdf
- 4 Скорук О. В. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. Ужгород: УжНУ, 2016. С. 5–42. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/79.pdf>
- 5 Зуб В. В., ... (ред.) Економічна безпека держави у XXI столітті: комплексний огляд. Ужгород: УжНУ, 2016. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/79.pdf>
- 6 Вишнеvsька О. М. Економічна безпека: правові засади національної безпеки. 2015. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2660/1/Vyshnevskya_O.Ekon_bezp_KL.pdf

- 7 Зубок М. І., Рубцов В. С., Яременко С. М., Гусаров В. Г. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: навчальний посібник. Київ, 2013. 226 с. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/79.pdf>
- 8 Єрмошенко М. М. Визначення загроз національним інтересам у фінансово-кредитній сфері. Економіка України. 2013. № 1. С. 24–32. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/79.pdf>
- 9 Геєць В. М., ... (ред.) Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство. Київ, 2012. URL: <https://nnipd.navs.edu.ua/files/bez/programu/ek%20bezpeka.doc>
- 10 Ортинський В. Л. та ін. Економічна безпека підприємств: підручник. Київ: Алерта, 2011. 704 с. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/79.pdf>
- 11 Медведєв М. Г., Пащенко І. О. Теорія ймовірностей та статистика в економічній безпеці. Київ: Кондор, 2008. 536 с.
- 12 Власюк О. С. Теорія і практика економічної безпеки в системі економіки. Київ: Національний інститут проблем міжнародної безпеки при РНБО України, 2008. 48 с. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/79.pdf>
- 13 Бандурка О. М., Духов В. Е., Петрова К. Я., Червяков І. М. Основи економічної безпеки: підручник. Харків: Національний університет внутрішніх справ, 2003. 236 с. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/79.pdf>
- 14 Островська О. В., Сугакова О. В. та ін. Основи економічної безпеки для соціальних наук. Київ: КНЕУ. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/5923a050-774e-408b-a076-a0c7dc520ca5/content>

Інформаційні ресурси

- 1 Офіційний вебпортал Верховної Ради України (Законодавство України) — <https://zakon.rada.gov.ua>
- 2 Офіційне інтернет-представництво Президента України (Укази та Стратегії) — <https://www.president.gov.ua>
- 3 Офіційний вебсайт Ради національної безпеки і оборони України — <https://www.rnbo.gov.ua>
- 4 Офіційний вебсайт Бюро економічної безпеки України — <https://esbu.gov.ua>

- 5 Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського — <http://www.nbuv.gov.ua>
- 6 Офіційний вебсайт Державної служби статистики України — <https://www.ukrstat.gov.ua>
- 7 Офіційний вебсайт Національного банку України — <https://bank.gov.u>